

Sygn. akt XXV C 1056/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Włodarczyk
Protokolant:	Martyna Sajdak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 września 2016 r. w Warszawie

z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko K. T. (1) i K. T. (2)

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 kwietnia 2016 r. sygn. akt XXV Nc 229/16 w części dotyczącej kwoty 278 525,63 zł (dwieście siedemdziesiąt osiem tysięcy pięćset dwadzieścia pięć złotych 63/100) z odsetkami i w tym zakresie oddała powództwo a ponadto uchyla nakaz zapłaty w części orzekającej o kosztach postępowania i zasądza od K. T. (1) i K. T. (2) solidarnie na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 4 585,76 zł (cztery tysiące pięćset osiemdziesiąt pięć złotych, 76/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. w pozostałej części nakaz zapłaty utrzymuje w mocy.

Sygn. akt XXV C 1056/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 lutego 2016 r. (data stempla UP – k. 36; pozew k. 1-3) powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o wydanie nakazu zapłaty

w postępowaniu nakazowym poprzez nakazanie pozwanym K. T. (1) i K. T. (2) dokonania zapłaty solidarnie na rzecz powoda kwoty 494 894,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 09 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania sądowego, w wysokości faktycznie uiszczonej przez powoda wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

W przypadku skutecznego wniesienia przez pozwanych zarzutów, wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w całości w mocy.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał, że jest on prawnym posiadaczem weksla wystawionego przez K. T. (1) na zlecenie powoda i poręczonego przez K. T. (2), opatrzonego datą płatności przypadającą na dzień 08 kwietnia 2014 r., do wykupu którego wezwał pozwanych pismem z dnia 20 marca 2014 r.

Powód podniósł, iż przedstawiony weksel wypełnił zgodnie z podpisaną przez pozwanych deklaracją wekslową, wystawioną w związku ze zobowiązaniami jakie mogły wyniknąć z umowy leasingu nr (...) zawartej w dniu 13

października 2008 r., pomiędzy powodem a pozwanym K. T. (1). Weksel in blanco został wystawiony przez K. T. (1) jako zabezpieczenie roszczeń wynikających z w/w umowy i został poręczony przez pozwaną K. T. (2).

Powód zaznaczył, iż był uprawniony do uzupełnienia weksla in blanco albowiem pozwany nie wywiązał się ze swoich obowiązków wynikających z umowy leasingu, tj. zalegał z płatnościami na rzecz powoda wynagrodzenia za używanie przedmiotu leasingu - opłat leasingowych, wobec czego pismem z dnia 18 marca 2011 r. powód wezwał pozwanego K. T. (1) do zapłaty wymagalnych należności, stwierdzonych wystawionymi fakturami, wyznaczył mu dodatkowy termin, tj. do dnia 28 marca 2011 r. na ich uregulowanie a następnie wobec nie uregulowania należności pismem z dnia 11 kwietnia 2011 r. doręczonym w dniu 15 kwietnia 2011 r. wypowiedział umowę leasingu łączącą strony ze skutkiem natychmiastowym.

Uzasadniając roszczenie w zakresie odsetek wskazał, iż dochodzi ich od dnia następnego po dniu określonym jako data wykupu weksla.

W dniu 22 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o sygn. akt XXV Nc 229/16, którym uwzględnił w całości żądanie pozwu oraz zasądził kwotę 17 004,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 10 817,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. (nakaz zapłaty k. 48)

Pismem z dnia 11 maja 2016 r. (data stempla UP – k. 187-) pozwani złożyli zarzuty od nakazu zapłaty, w których domagali się uchylecia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na ich rzecz solidarnie kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Pozwani zakwestionowali roszczenie powoda w całości zarzucając:

- nieprawidłowe wypełnienie weksla in blanco z uwagi na brak prawidłowego wezwania pozwanych do zapłaty żądanych kwot, na które powód powinien wystawić faktury VAT podlegające doręczeniu pozwanym (§ 3 pkt 8 - Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego), nieważność z mocy art. 58 § 1 k.c. postanowienia zawartego w art. 7 § 3 pkt 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego, które zastrzega karę umową od świadczenia pieniężnego a tym samym jest sprzeczne z treścią art. 483 § 1 k.c.).

- nieudowodnienie wysokości roszczenia;

- przedawnienie roszczenia w przypadku przyjęcia, iż umowa została wypowiedziana w dniu 10 lutego 2011 r.;

- wygaśnięcie zobowiązania wynikającego z treści art. 7 § 3 pkt. 4 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego, na skutek zapłaty przez pozwanego kwoty 65 000 zł windyikatorowi przez co zgodnie z oświadczeniem z dnia 26 września 2011 r. spisany w obecności M. T. przedstawiciela firmy (...), pozwany nie był zobowiązany już do zwrotu przedmiotu leasingu;

- wygaśnięcie/ustanie umowy leasingu zgodnie z art. 6 § 2 pkt 1 lit b Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego i rozliczenie rzeczowej umowy, które powinno nastąpić z w/w przyczyny, na podstawie art. 6 § 2 pkt 3 i 4 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego podnosząc, iż powód w toku postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Świebodzinie II Wydział Kamy na skutek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez pozwanego wypełniającego znamiona czynu z art. 284 § 2 k.k. uzyskał wiedzę, iż pozwany utracił przedmiot leasingu a ponadto nałożono na pozwanego środek kamy w postaci obowiązku naprawienia szkody na rzecz powoda, poprzez zapłatę kwoty 36.660,00 zł, stanowiącej równowartość przedmiotu leasingu z umowy nr (...), który został wykonany.

Reasumując pozwani podnieśli, iż roszczenie powoda stało się bezprzedmiotowe, ponieważ swój byt zakończył jeden z głównych elementów umowy leasingu, tj. jej wzajemność i ekwiwalentność.

Strona pozwana wniosła również o ewentualne miarkowanie kary na podstawie art. 484 § 2 k.c., wskazując na nadużycie prawa. W ocenie pozwanych dotychczas uiszczone należności względem powoda wynoszą 318 679,99 zł, a

dodając do tego kwotę roszczenia powoda w wysokości 494 894,37 zł daje to w sumie kwotę 813 574,36 zł (nie wliczając żądanych przez powoda odsetek - około 100 000,00 zł), o którą wzbogaciłby się powód w przypadku uznania powództwa w całości.

Zdaniem strony pozwanej w konsekwencji korzyści uzyskane przez powoda stanowiłyby pięciokrotną wartości przedmiotu leasingu, określonej na kwotę 191 880,00 zł brutto, co uzasadnia zdecydowanie dokonanie miarkowania żądanej kary umownej.

W piśmie procesowym z dnia 02 sierpnia 2016 r. (data stempla UP – k. 302; pismo – k. 241-247) strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko w sprawie wnosząc o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 22 kwietnia 2016 r. w całości. W piśmie dodatkowo przedstawiła szczegółowe wyliczenia oraz sposób ustalenia kwoty, na którą został wypełniony weksel.

Również w piśmie procesowym z dnia 06 września 2016 r. (data stempla UP – k. 328; pismo – k. 325-327) strona pozwana podtrzymała swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Pozwany K. T. (1) prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...), której przedmiotem jest sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana (**d:** wydruk (...) k. 35).

W dniu 13 października 2008 roku pozwany K. T. (1) w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej pod nazwą Firma Handlowo-Uslugowa (...) zawarł ze stroną powodową, umowę leasingu nr (...), której przedmiotem była maszyna budowlana, tj. koparko-ładowarka (...) 3CX rok produkcji 2006, o wartości 67 206,62 CHF. Jako walutę płatności umowy leasingu strony wskazały polski złoty (PLN) podając, że kurs przeliczeniowy w dniu 12 października 2008 r. wynosił 2,3212 zł. Wartość w walucie płatności umowy sprzedaży przedmiotu leasingu wynosiła 156 000,00 zł.

Wstępna opłata leasingowa ((...)) została określona na kwotę 12 097,19 CHF i podlegała przeliczeniu wg kursu (...) ustalonego na 2,3212 zł.

Okresowe opłaty leasingowe ((...)) ustalone zostały na 1 838,14 CHF. Termin płatności poszczególnych rat strony ustaliły do 8 dnia okresu rozrachunkowego. Wszystkie płatności miały być dokonywane bezgotówkowo na rachunek (PLN) nr: (...) (**d:** art. 5 pkt. 4 OWUL k. 25). Kwota równa wartości końcowej (WK) określona została na 672,07 CHF i podlegała zapłacie do dnia zakończenia umowy leasingu.

Stopa bazowa określona została w umowie leasingu na 3.0200 % p.a., a oprocentowanie (...) oznaczono jako zmienne.

Umowa została zawarta na 36 miesięcy, przy czym okres leasingu rozpoczynał się z dniem zawarcia UL (umowy leasingu), a kończył z upływem ostatniego dnia miesiąca, w którym przypadał termin płatności ostatniej (...). Zabezpieczeniem zawartej umowy były: 1) weksel własny in blanco; 2) poręczenie wekslowe udzielone przez: K. T. (2), PESEL: (...) (**d:** umowa leasingu nr (...) z dnia 13.10.2008 r., 21-23).

K. T. (1) i K. T. (2) podpisali oświadczenie korzystających, reprezentantów korzystających i poręczycieli wekslowych dotyczące danych osobowych – do umowy leasingu nr (...) (**d:** oświadczenie – k. 23).

Pozwany K. T. (1) wystawił również weksel własny in blanco (**d:** kopia weksla - k. 37- oryginał w depozycie), stanowiący zabezpieczenie roszczeń strony powodowej przysługujących z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy leasingu. Weksel został złożony do dyspozycji strony powodowej.

Pozwany K. T. (1) jako wystawca i K. T. (2) jako poręczyciel podpisali deklarację wekslową do umowy leasingu nr (...) wystawionej

w dniu 13 października 2008 r., zgodnie, z którą strona powodowa w przypadku powstania zadłużenia z tytułu umowy leasingu operacyjnego uprawniona została do wypełnienia weksla przez wskazanie sumy zadłużenia z tytułu umowy leasingu łącznie z odsetkami ustawowymi oraz kosztami powstałymi z jakiego bądź tytułu oraz opatrzenia go datą płatności według swojego uznania. Ponadto finansujący został upoważniony do wypełnienia weksla do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz niezapłaconych należności przysługujących finansującemu, a wynikających z umowy leasingu, oraz zobowiązań powstałych w wyniku wygaśnięcia umowy leasingu, odstąpienia od umowy leasingu przez finansującego lub jej wypowiedzenia (w szczególności należności z tytułu opłat leasingowych, odszkodowań, kar umownych lub zwrotu kosztów), łącznie z należnymi odsetkami, na wypadek, gdyby korzystający nie uregulował którejkolwiek z tych należności w dacie jej wymagalności, zarówno w okresie mocy wiążącej umowy leasingu, jak i po jej rozwiązaniu lub wygaśnięciu. Finansujący uzyskał również uprawnienie do opatrzenia weksla własnego miejscem jego wystawienia, miejscem płatności oraz klauzulą „bez protestu” zgodnie z własnym uznaniem (**d:** deklaracja wekslowa – k. 16).

Na podstawie umowy leasingu nr (...) do jej treści włączone zostały postanowienia Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego (dalej OWUL), które określały warunki realizacji umowy (**d:** ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego, k. 24-27).

Zgodnie z art. 4 § 1 pkt. 1 OWUL przez cały czas posiadania przedmiotu leasingu przez korzystającego, finansujący był zobowiązany do ubezpieczenia przedmiotu leasingu na swoją rzecz, lecz na koszt korzystającego. Korzystający był zobowiązany do zwrotu finansującemu zapłaconych składek ubezpieczeniowych, na podstawie wystawionej przez finansującego faktury. Ponadto zgodnie z art. 3 § 2 pkt. 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego korzystający zobowiązany był niezwłocznie zwrócić finansującemu wszelkie podatki opłaty i inne ciężary publicznoprawne związane z własnością lub posiadaniem przedmiotu leasingu a poniesione przez finansującego. Przedmiotowe należności powiększały każdorazowo Okresową Opłatę Leasingową, której płatność przypadała w miesiącu następującym po miesiącu, w którym Finansujący dokonał zapłaty ww. należności (**d:** OWUL – k. 25).

Powód przekazał pozwanemu K. T. (1) przedmiot leasingu określony w umowie leasingu, tj. koparko - ładowarkę (...), który był uprawniony do używania jej i pobierania pożytków. (okoliczność bezsporna).

Za używanie i pobieranie pożytków w/w ruchomości – przedmiotu umowy leasingu – pozwany K. T. (1) zobowiązał się do dokonywania zapłaty, co miesiąc, na rzecz powoda wynagrodzenia, tj. opłat leasingowych. Tytułem tychże opłat, na podstawie umowy leasingu powód wystawił K. T. (1) następujące faktury VAT: (...), (...), które stały się odpowiednio wymagalne w dniach 08 lutego 2011 r., 08 marca 2011 r., na łączną kwotę 14 154,66 zł (**d:** faktury VAT – k. 28-29).

Należności stwierdzone w/w fakturami nie zostały uregulowane przez K. T. (1) w terminach ustalonych w tych fakturach. W związku z powyższym pismem z dnia 18 marca 2011 roku (...) S.A. z siedzibą w W. wezwał K. T. (1) do zapłaty wymagalnych należności, stwierdzonych wystawionymi fakturami. (**d:** wezwanie do zapłaty - k. 30).

(...) S.A. z siedzibą w W. wyznaczył K. T. (1) dodatkowy termin do zapłaty w/w zaległości z umowy leasingu nr (...), tj., do dnia 28 marca 2011 r. zastrzegając, że po bezskutecznym upływie w/w terminu możliwe będzie przedterminowe rozwiązanie stosunku umownego (**d:** wezwanie do zapłaty - k. 30). Zgodnie bowiem z art. 7 § 3 pkt. 2 lit. a Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego, finansujący mógł wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, jeżeli korzystający pozostawał w zwłoce w zapłacie wstępnej opłaty leasingowej lub jednej okresowej opłaty leasingowej lub innych należności na łączną kwotę równą jednej okresowej opłacie leasingowej i pomimo wyznaczenia przez finansującego na piśmie dodatkowego terminu siedmiu dni do zapłaty tych należności wraz z odsetkami nie uiszczył. W przypadku wypowiedzenia umowy leasingu, korzystający był zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie wyznaczonym przez finansującego, zwrócić kompletny przedmiot leasingu na swój koszt i ryzyko w miejsce wskazane przez finansującego na terenie Polski wraz ze wszystkimi instrukcjami obsługi i innymi dokumentami związanymi z przedmiotem leasingu, wolny od wad fizycznych oraz oznaczeń korzystającego (art. 7 § 3 pkt. 4 k. 26). Niezależnie od tego finansujący był uprawniony do odbioru przedmiotu leasingu na

koszt korzystającego z miejsca znajdowania się przedmiotu leasingu bez potrzeby uzyskiwania odrębnej zgody korzystającego. W przypadku uchybienia przez korzystającego obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu, był on zobowiązany do zapłat na rzecz finansującego karę umowną w wysokości 1/15 ostatniej zafakturowanej (...) brutto za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu (**d:** OWUL – k. 26).

Pismem z dnia 11 kwietnia 2011 r. doręczonym w dniu 15 kwietnia 2011 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wypowiedział umowę leasingu nr (...) łączącą strony ze skutkiem natychmiastowym (skutek odnoszący z dniem doręczenia oświadczenia), oraz wezwał pozwanego do zwrotu przedmiotu leasingu do dnia 18 kwietnia 2011 r. (**d:** oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 33-34, wyjaśnienia pozwanego w charakterze strony godz. 00:30:10 k. 337).

W w/w terminie pozwany nie zwrócił przedmiotu leasingu wobec czego powód w dniu 2 sierpnia 2011 r. upoważnił (...) S.A. z siedzibą w W. do podjęcia wszystkich czynności dotyczących wyłącznie odbioru przedmiotu leasingu – koparko-ładowarki nr fabryczny (...) w imieniu (...) S.A. (d: pełnomocnictwo k. 274, wyjaśnienia pozwanego w charakterze strony godz. 00:30:10 k. 337). Zgodnie z upoważnieniem w dniu 5 sierpnia 2011 r. pozwany został wezwany do zwrotu przedmiotu leasingu w terminie trzech dni od dnia wezwania i dostarczenia tegoż przedmiotu pod adres R. (...) ul. (...). (**d:** wezwanie do zwrotu k. 25)

W dnia 17 sierpnia 2011 r., 23 sierpnia 2011 r. oraz 31 sierpnia 2011 r. podjęto ponownie czynności zmierzające do odebrania przedmiotu leasingu, który nie został wydany. Pierwotnie pozwany wskazywał, iż zapłaci zadłużenie do 22 sierpnia 2011 r. lub zwróci przedmiot do 23 sierpnia 2011r. Następnie w dniu 31 sierpnia 2011 r. pozwany poinformował, iż jedzie po koparkę, która znajduje się w Niemczech. (**d:** raport czynności windykacyjnych k. 292-293)

W ramach dalszych czynności windykacyjnych w dniu 26 września 2011 r. pozwany K. T. (1) i działający w imieniu firmy windykacyjnej M. T. sporządzili oświadczenie, zgodnie z którym pozwany zobowiązał się do zapłaty kwoty 71 244 zł do dnia 30 września 2011 r. lub w przypadku braku płatności do wydania przedmiotu leasingu firmie (...) a także do pokrycia kosztów interwencji windykacyjnej w kwocie 6 382 zł. Jednocześnie pozwany miał podjąć w terminie 7 dni konieczne uzgodnienia z departamentem Windykacji (...) S.A. dotyczące warunków kontynuacji umowy leasingowej. Kwoty określone w oświadczeniu podlegały zapłacie na rachunek bankowy powoda. (**d:** oświadczenie z dnia 26.09.2011r. k. 76)

W dniu 12 października 2011 r. pozwany dokonał wpłaty na rachunek powoda kwoty w wysokości 20 000 zł tytułem częściowej spłaty zadłużenia (**d:** potwierdzenie realizacji płatności k. 253, k. 287) zaś w dniu 19 października 2011 r. kwoty w wysokości 30 000 zł (**d:** potwierdzenie realizacji płatności k. 288).

Wobec braku zwrotu przedmiotu leasingu powód złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa wypełniającego znamiona z art. 284 § 2 k.k. (okoliczność bezsporna)

Wyrokiem z dnia 13 września 2012 r. Sąd Rejonowy w Świebodzinie II Wydział Kamy sygn. akt II K 333/12, uznał pozwanego K. T. (1) oskarżonego, o to, że w okresie od 18.04.2011 r. do 02.03.2012 r., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył sobie powierzoną mu rzecz ruchomą przez (...) S.A. do wykonania pracy w postaci koparko-ładowarki (...) o wartości 36 660 zł, za winnego popełnienia zarzucanego czynu i na podstawie art. 284 § 2 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. zastosował środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody w całości na rzecz powoda, poprzez zapłatę kwoty 36 660,00 zł, stanowiącej równowartość przedmiotu leasingu z umowy nr (...) (**d:** wyrok z dnia 13.09.2012 r. – k. 77).

Przedmiotowe orzeczenie stało się prawomocne z dniem 20 września 2012 r. (okoliczność bezsporna – informacja znana Sądowi Okręgowemu z urzędu). W toku przedmiotowego postępowania pozwany powoływał się na okoliczności dotyczące utraty, zniszczenia przedmiotu leasingu ale ostatecznie przedmiotowej okoliczności nie zgłosił powodowi (**d:** wyjaśnienia pozwanego w charakterze strony 00:41:59 k. 337).

Pismem z dnia 20 marca 2014 r. powód wezwał pozwanego K. T. (1) do zapłaty kwoty 531 594,37 zł. na podany rachunek bankowy w terminie do dnia 8 kwietnia 2014 r. wskazując, iż nieuregulowanie w/w należności będzie skutkowało wypełnieniem weksla w dniu 8 kwietnia 2014 r, który zostanie opatrzony terminem płatności 8 kwietnia 2014 r. i w tym dniu przedstawiony do zapłaty w miejscu jego płatności. (**d:** wezwanie z dnia 20.03.2014r. k. 17). Wraz z przedmiotowym wezwaniem (...) S.A. z siedzibą w W. wskazał szczegółowe rozliczenie umowy leasingu (**d:** wezwanie do wykupu weksla – k. 17-18).

Przedstawiona do zapłaty kwota została ustalona jako suma:

a/ odszkodowania umownego w wysokości 12 976,80 CHF, przeliczonej wg kursu w wysokości 3,6471 zł z dnia 19 marca 2014 r., co łącznie dało 47 327,69 zł, a ustalonej jako suma zdyskontowanych Okresowych Opłat Leasingowych netto, tj. rat, które stały się wymagalne po dniu wypowiedzenia umowy (raty nr 30-36) i wartości końcowej (**d:** zestawienie rat k. 248);

b/ kosztów obsługi prawnej i windykacyjnej w kwocie 4 000,00 zł, (**d:** faktura za koszty windykacji k. 289, potwierdzenie zapłaty k. 291)

c/ należności z tytułu okresowych opłat leasingowych w wysokości 9 984,72 zł., na które składały się składki ubezpieczeniowe za lata listopad 2012-listopad 2013, listopad 2013 – marzec 2014 i marzec 2014 wraz z odsetkami i odsetki od raty wymagalnej z dniem 08 lutego 2011 r., 08 marca 2011r. i 5 lipca 2010 r. (**d:** faktury wystawione za opłaty za ubezpieczenie k. 254-259, umowy ubezpieczenia leasingu za okres 06.11.2013 r.-05.11.2014 r., 06.11.2012 r.-05.11.2013 r. k. 261-262, potwierdzenie uiszczenia opłat k. 263, faktury wystawione na odsetki za zwłokę w płatnościach opłat z tytułu ubezpieczenia k. 264-277, faktura wystawiona na odsetki za nieterminową płatność raty wymagalnej na dzień 08.02.2011 r., 08.03.2011 r. i 05.07.2010 r. k. 278)

Powyższe kwoty zostały pomniejszone o dokonane przez pozwanego K. T. (1) wpłaty w wysokości **36 081,38 zł** i powiększone o kwotę **506 363,34 zł** naliczoną tytułem kary umownej, która to kwota została ustalona w następujący sposób:

TERMIN ZWROTU	18 kwietnia 2011 r.
DATA ROZLICZENIA UMOWY	20 marca 2014 r.
ILOŚĆ DNI	1067
OSTATNIA OOL BRUTTO	7118,51 zł
1/15 OSTATNIEGO OOL BRUTTO	474,57 zł
WYSOKOŚĆ KARY UMOWNEJ	506 363,34 zł

Wobec braku płatności w/w kwoty powód w dniu 08 kwietnia 2014 r. uzupełnił weksel in blanco na kwotę 531 594,37 zł. tytułem należności przysługujących mu na podstawie umowy leasingu nr (...). (d: weksel in blanco k. 37- oryginał w depozycie)

Po wezwaniu do wykupu weksła, pozwany tytułem obowiązku naprawienia szkody zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Świebodzinie dokonał dwóch wpłat: 10 000,00 zł w dniu 19 stycznia 2015 r. oraz 26 700,00 zł w dniu 23 stycznia 2015 r. Kwoty te w całości zostały zaliczone na poczet rozliczenia umowy leasingu (**d:** potwierdzenia realizacji płatności – k. 294-295).

Przedmiot leasingu, ani do dnia wniesienia pozwu, ani też do dnia wydania w przedmiotowej sprawie wyroku nie został zwrócony (...) S.A. z siedzibą w W. (okoliczność bezsporna).

Pomimo wypełnienia przez (...) S.A. z siedzibą w W. weksła in blanco na kwotę **531 594,37 zł**, powód w przedmiotowym procesie zażądał od pozwanych zapłaty kwoty **494 894,37 zł**, co wynikało z pomniejszenia kwoty wpisanej na wekslu o dokonaną przez pozwanych zapłatę kwoty **36 700,00 zł**, która to kwota była należnością zasądzoną od pozwanego wyrokiem Sądu Rejonowego w Świebodzinie II Wydział Karny z dnia 13 września 2012 r. (okoliczność bezsporna).

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie został ustalony w oparciu o przywołane powyżej dowody. Zauważyć należy, że materiał dowodowy w sprawie stanowiły w głównej mierze dokumenty przedłożone przez strony, którym Sąd dał w pełni wiarę, a których prawdziwość, rzetelność i wiarygodność nie była, co do zasady przez żadną ze stron kwestionowana. Dokumentami tymi w szczególności były umowa leasingu nr (...) z dnia 13.10.2008 r. (**d:** k. 21-23), Ogólne Warunki Umowy Leasingu Operacyjnego (**d:** k. 24-27), dokumenty rejestrowe (**d:** odpis KRS k. 6-12; wydruk (...) k. 35), faktury VAT (**d:** faktury VAT – k. 28-29), oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu (**d:** oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 33-34), ogólne warunki umowy leasingu operacyjnego (**d:** k. 24-27), dowody dokonanych wpłat (**d:** k. 251-253), potwierdzenia płatności z tytułu ubezpieczenia, noty odsetkowe (**d:** k. 254-259, k. 264-278), umowy ubezpieczenia leasingu za okres 06.11.2013 r.-05.11.2014 r., 06.11.2012 r.-05.11.2013 r. (**d:** k. 261-262), potwierdzenie uiszczenia opłat (**d:** k. 263), potwierdzenia realizacji płatności (**d:** k. 294-295), raport z czynności windykacyjnych (**d:** k. 292-293), deklaracja wekslowa (**d:** k. 16), weksel in blanco (**d:** oryginał zdeponowany pod poz. 40/16 w dniu 29.02.2016 r.), wezwanie do zapłaty (**d:** k. 30), wezwanie do zwrotu koparko-ładowarki (**d:** k. 75), oświadczenie o interwencji windykacyjnej (**d:** k. 76).

Sąd dopuścił również dowód z przesłuchania stron, z tym, że dowód ten ograniczył do przesłuchania pozwanych – K. T. (1) i K. T. (2) w charakterze strony, którym dał wiarę tylko w części. Wskazać wypada, iż pozwana K. T. (2) jako poręczyciel nie podejmowała czynności dotyczących rozliczenia, realizacji spornej umowy leasingu wobec czego nie posiadała również żadnych istotnych informacji odnośnie realizacji umowy.

Dokonując natomiast oceny wyjaśnień pozwanego – K. T. (1), Sąd Okręgowy w przewarżającej mierze nie dał im wiary a w szczególności w takim zakresie, w którym w sposób jawny stały w sprzeczności z dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy – jak dla przykładu z treścią umowy leasingu – lub też nie znajdowały jakiegokolwiek potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie pozostałym materiale dowodowym. Sąd przyjął za wiarygodne tę część wyjaśnień strony, która znajdowała potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, co w istocie decydowało o uznaniu ich za wiarygodne jak również co do okoliczności, iż przedmiot leasingu nie został zwrócony do chwili obecnej. Oceniając wiarygodność wyjaśnień pozwanego nie można bowiem, zdaniem Sądu Okręgowego, abstrahować od kwestii zainteresowania strony w korzystnym wyniku toczącego się postępowanie, który to interes determinuje w istocie treść zeznań i oświadczeń stron. Zdaniem Sądu pozwani bez wątpienia są zainteresowani korzystnym wynikiem postępowania z tego względu większa część wyjaśnień pozwanego stoi w sprzeczności ze zgromadzonymi dowodami lub też nie znajduje żadnego potwierdzenia w dowodach, co wpływa na konieczność dokonania negatywnej oceny wiarygodności oświadczeń pozwanego.

Przede wszystkim wskazać należy, że Sąd nie uznał za wiarygodne twierdzeń pozwanego o uiszczeniu na rzecz (...), we wrześniu 2011 roku, który pojawił się u pozwanego celem odbioru przedmiotu umowy leasingu, tj. koparko-ładowarki, kwoty 65.000 zł. Brak było również podstaw do uznania za wiarygodne wyjaśnień pozwanego w zakresie w jakim ten wskazał, że został poinformowany, że jeśli zostanie zapłacona kwota, którą windykator wskaże to sprzęt będzie jego

(**d**: protokół z dnia 22 września 2016 r., k. 337). Pozwany następnie podał, którą to wersję utrzymywał również w składanych wcześniej pismach procesowych, w tym w zarzutach od wydanego w sprawie nakazu zapłaty, że zapłacił kwotę 65 tys. zł „temu panu, który do niego przyszedł” (**d**: protokół z dnia 22 września 2016 r., k. 337). Zgodnie z twierdzeniami pozwanego powyższa kwota została uiszczona w gotówce, „a na sto procent jest ślad” – jak wskazywał pozwany, tego, że kwota ta została wręczona windykatorowi, tzn. na tą okoliczność istnieje oświadczenie, którym jednak pozwany nie dysponuje (**d**: protokół z dnia 22 września 2016 r., nagranie 00:33:14 – 00:34:35). Sąd wskazuje, że powyższe oświadczenia i twierdzenia pozwanego były dla Sądu niewiarygodne z kilku względów. Po pierwsze jak wynika

z OWUL umowy leasingu operacyjnego wszelkie płatności miały być wnoszone na rachunek bankowy finansującego wskazany na ostatniej wystawionej przez finansującego fakturze

z tym, że płatności, których dokonanie warunkuje zawarcie umowy sprzedaży zgodnie z art. 3 § 1 punkt 1 OWUL na rachunek finansującego wskazany w umowie leasingu w uwagach dotyczących opłaty administracyjnej (art. 5 pkt. 4 umowy OWUL – k. 25). Nigdy finansujący – powód – nie zwracał się do pozwanego, aby ten jakiegokolwiek wpłaty czy należności związane z zawartą umową leasingu przekazywał mu w gotówce – okoliczność ta wynika

z wyjaśnień samego pozwanego (**d**: protokół z dnia 22 września 2016 r., nagranie 00:34:28 – 00:34:53 k. 337). Brak jest również jakiegokolwiek dowodów przeciwnych, które co najmniej uprawdopodobniałyby wersję pozwanego. Ponadto windykator, który spisał oświadczenie z pozwanym w dniu 26 września 2011 r. (oświadczenie – k. 76) nie był umocowany, ani też uprawniony do odbierania jakiegokolwiek kwot czy zapłat związanych z wykonaniem umowy leasingu operacyjnego nr (...) z dnia 13 października 2008 r. Również z w/w wynika wprost w jakim celu stawiał się u pozwanego windykator i do jakich czynności był w istocie umocowany, tj. wyłącznie do odbioru przedmiotu umowy leasingu. W treści oświadczenia pozwany został pouczony, że powinien kontaktować się z Departamentem Windykacji (...) S.A. w celu uzgodnienia dalszego postępowania, a także został pouczony, że wpłaty należy dokonać na rachunek (...) S.A. – odnośnie kosztów interwencji windykacyjnej oraz kwoty zaległości w wysokości 71.244 zł. Przedmiotowe pouczenie zostało wyraźnie zawarte w treści samego oświadczenia (**d**: treść oświadczenia in fine – k. 76).

Mając na uwadze powyższe fakty nie sposób jest uznać za wiarygodne, aby racjonalny, profesjonalny i należycie dbający o własne interesy ekonomiczne przedsiębiorca, jakim bez wątpienia był pozwany, który posiada wierzycielność względem leasingodawcy ((...) S.A.), zgodził się na dokonanie zapłaty gotówką kwoty 65 000 zł na rzecz osoby, która pouczyła pozwanego o tym z kim i w jakim celu ma się kontaktować w kwestiach spornych dotyczących zawartej umowy leasingu nr (...) z dnia 13 października 2008 r.

Zdaniem Sądu Okręgowego winno być w sprawie bezspornym, co z okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, iż pozwany, wiedział i był w istocie świadomy w jaki sposób może stać się właścicielem koparko - ładowarki (...), tj. przedmiotu umowy nr (...) z dnia 13 października 2008 r. Tym samym jakiegokolwiek subiektywne odczucia pozwanego, a w efekcie twierdzenia odnoszące się do tego co w istocie stało się z koparko - ładowarką (...), a także odczucia i twierdzenia pozwanego odnośnie tego, w którym momencie pozwany mógł zaprzestać dokonywania spłat należności z tytułu zawartej umowy leasingu, a także wszelkie twierdzenia, wprowadzające w istocie w błąd zarówno stronę powodową, jak i sądy orzekające w sprawie przedmiotu umowy leasingu uznane muszą być za niewiarygodne. Jak już wskazano powyżej, twierdzenia pozwanego odnośnie braku wiedzy i zrozumienia postanowień określonych w Ogólnych Warunkach Umowy Leasingu nie znajdują w świetle zgromadzonego materiału dowodowego jakiegokolwiek uzasadnienia. Powyższemu przeczy bowiem zarówno liczba tożsamyh umów leasingu zawartych przez pozwanego jak i treść pism procesowych formułowanych przez pozwanego.

Reasumując powyższe jeszcze raz należy podkreślić, iż wbrew stanowisku pozwanego, nie sposób uznać aby na skutek złożonego w dniu 26 września 2011 r. oświadczenia przed M. T., został on zwolniony z obowiązku rozliczenia się z umowy a tym samym aby ustał obowiązek zwrotu przedmiotu leasingu. Ponadto nie sposób również przyjąć, w świetle zarówno obowiązujących zasad realizacji płatności wynikających z umowy jak i w świetle treści nawet samego oświadczenia z dnia 26 września 2011 r., aby doszło do zwolnienia pozwanych od obowiązku zwrotu pojazdu i rozliczenia umowy leasingu na skutek złożonego oświadczenia a także aby dokonano zapłaty 65 000 zł.

Odnosząc się do wyjaśnień strony postępowania, tj. pozwanej K. T. (2), wskazać należy, że jej twierdzenia w istocie nie wniosły niczego nowego do sprawy, a tym samym nie miały w efekcie znaczenia dla wydanego rozstrzygnięcia. Pozwana potwierdziła wersję zdarzeń oraz twierdzenia męża, tj. K. T. (1) wskazując, że tymi sprawami zajmował się pozwany. Zauważyć również należy, że pozwana nie kwestionowała prawdziwości złożonych przez siebie podpisów pod deklaracją wekslową, ani też nie twierdziła, iż w istocie nie stała się poręczycielem wekslowym.

Należy podkreślić w tym miejscu, że oceniając wiarygodność dowodów, sąd decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę, czy też nie. Oczywistym jest, czemu przy powyżej dokonanej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy dał wprost wyraz, że nie ma podstaw do przyjęcia jakiegś formalnej hierarchii środków dowodowych z punktu widzenia ich wiarygodności i mocy w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1973 r., sygn. akt III CRN 291/73, Biul. SN 1974, nr 1, poz. 3).

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. O. albowiem w/w osoba nie uczestniczyła w czynnościach, co do których miałyby składać zeznania. Ponadto okoliczności, na które miałyby zeznawać dotyczą albo treści wynikających z dokumentu lub też okoliczności, które powinny być udowodnione za pomocą innych środków dowodowych. Tym samym przeprowadzenie dowodu z zeznań w/w świadka skutkowałoby wyłącznie przedłużeniem postępowania. (**d**: protokół z dnia 22 września 2016 r., k. 336)

Sąd nie przeprowadził również dowodu z zeznań świadka M. T. albowiem pozwani cofnęli w/w wniosek z uwagi na niemożliwość ustalenia adresu zamieszkania tegoż świadka, który obecnie przebywa za granicą a jego adres jest nieznany. Ponadto w świetle postanowień OWUL jak również zasad rozliczenia umowy bezsporne było, iż rozliczenia, które miałyby być dokonywane pomiędzy stronami umowy były rozliczeniami bezgotówkowymi, na określony rachunek bankowy, a nie rozliczeniami w gotówce przekazywanymi konkretnej osobie.

Sąd również nie znalazł podstaw do wyrażenia zgody stronie powodowej na złożenie kolejnego pisma procesowego zgodnie z art. 207 § 3 k.p.c. Zaznaczyć bowiem wypada, iż każda ze stron miała możliwość przedstawienia swojego stanowiska i zaprezentowania stosownych dowodów w ramach dwóch pism procesowych. Ponadto oddalając w/w wniosek Sąd miał również na uwadze charakter postępowania, które zostało zainicjowane pozwem zawierającym żądanie wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie weksla, które już z założenia jest postępowaniem, w którym strona powodowa powinna złożyć wszystkie dowody najpóźniej w odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na skutek przeprowadzonej oceny całości materiału dowodowego Sąd uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części, tj. co do kwoty 216 368,74 zł, na którą to składała się naliczona i niezapłaconą przez pozwanych karą umowną w okresie od dnia 19 kwietnia 2011 r. do dnia 20 września 2012 r., a pierwotnie wynikająca i naliczona

w oparciu o postanowienia umowy leasingu nr (...) z dnia 13 października 2008 r., której wysokość uległa zmniejszeniu na skutek wpłat dokonanych przez pozwanych już po wypowiedzeniu umowy leasingu. W pozostałym zakresie, z uwagi na zasadność zarzutów pozwanych, powództwo podlegało oddaleniu, jako nieudowodnione. Powyższe wynikało z faktu, że pozwani prawidłowo i skutecznie zakwestionowali prawidłowość wypełnienia weksla in blanco, co do wysokości wskazanej w nim kwoty.

Wskazać raz jeszcze należy, że strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanych kwoty 494 894,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 494 894,37 zł liczonymi od dnia 09 kwietnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Zgodnie z twierdzeniami strony powodowej suma wekslowa, na jaką weksel został wypełniony, odpowiadała faktycznemu zadłużeniu z tytułu należności wynikających z zawartej pomiędzy stronami umowy leasingu nr (...). Pozwani, przyznając, że łączyła ich z powodową spółką umowa leasingu operacyjnego nr (...), wskazali jednak, że została ona rozwiązana, zaś dochodzona

kwota nie została przez stronę powodową prawidłowo wykazana, tj. wyliczona. Zdaniem pozwanych załączony do pozwu weksel in blanco został wypełniony niezgodnie z umową leasingu nr (...) z dnia 13 października 2008 r. i dołączonej do niej deklaracji wekslowej. Zarzucając bezzasadność wypełnienia weksla na dochodzoną kwotę pozwani przenieśli spór na płaszczyznę stosunku podstawowego, czyli roszczeń wypływających z umowy leasingu nr (...) z dnia 13 października 2008 r.

W tym miejscu wskazać także należy, że wystawcą weksla in blanco był pozwany K. T. (1) (k. 37), poręczycielem zaś K. T. (2) (k. 37 verte). Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37, poz. 282) zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (aval) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. Zgodnie z treścią poręczenia umieszczonego na odwrocie (aval in recto – k. 37 verte) weksla in blanco pozwana poręczyła zapłatę sumy wekslowej.

Czyniąc uwagi wprowadzające wskazać należy, że zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37, poz. 282) jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Art. 10 w/w ustawy nie podważa abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego, jednak osłabia on odpowiedzialność dłużnika wekslowego przez umożliwienie mu odwołania się do stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksla i remitenta. Pozwany będący wystawcą weksla in blanco może bez żadnych ograniczeń podnosić zarzuty uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wobec takiego powoda, który jest bezpośrednim odbiorcą weksla in blanco (zob. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 28 kwietnia 2016 r., V CSK 519/15, Legalis nr 1445625). Zauważyć również należy, że warunkiem odpowiedzialności wystawcy weksla jest zaistnienie zdarzenia uprawniającego do wypełnienia weksla in blanco. Weksel nie może być bowiem uzupełniony, gdy nie zajdą określone w deklaracji okoliczności uzasadniające jego uzupełnienie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie - I Wydział Cywilny z dnia 14 listopada 2014 r., I ACa 492/14, Legalis nr 1219102). W świetle art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r. Nr 37, poz. 282) wystawca weksla nie może powoływać się na to, iż weksel został wypełniony w sposób sprzeczny z zawartym porozumieniem, wobec osoby trzeciej, która nabyła weksel już po jego wypełnieniu, nie znając treści porozumienia. Inaczej natomiast wygląda sytuacja w przypadku osoby, która otrzymała weksel bezpośrednio od wystawcy weksla i uzupełniła go, albo nabyła weksel in blanco niewypełniony. Wobec takiej osoby wystawca może bowiem skutecznie podnosić zarzut wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11-25 czerwca 1931 r., sygn. akt I C 606/31, OSP rok 1932, poz. 445; M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe i czekowe, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 1998 rok, str. 77).

Sąd zauważa, że z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. (...) S.A. otrzymał weksel in blanco bezpośrednio od pozwanego, będącego wystawcą weksla, a następnie wypełnił go, żądając zapłaty kwoty w nim wskazanej. W tych okolicznościach pozwanemu przysługiwały zarówno zarzuty dotyczące wypełnienia weksla w sposób niezgodny z deklaracją wekslową, jak i zarzuty dotyczące stosunku podstawowego.

Wskazać należy, że zgodnie z treścią załączonej do weksla in blanco deklaracji wekslowej finansujący jest upoważniony wypełnić do kwoty stanowiącej równowartość wszystkich wymagalnych, lecz nie zapłaconych należności przysługujących finansującemu, a wynikających z umowy leasingu, oraz zobowiązań powstałych w wyniku wygaśnięcia umowy leasingu, odstąpienia od umowy leasingu przez finansującego lub jej wypowiedzenia (w szczególności należności z tytułu opłat leasingowych, odszkodowań, kar umownych lub zwrotu kosztów), łącznie z należnymi odsetkami, na wypadek, gdyby korzystający nie uregulował którejkolwiek z tych należności w dacie jej wymagalności, zarówno w okresie mocy wiążącej umowy leasingu, jak i po jej rozwiązaniu lub wygaśnięciu (**d**: deklaracja wekslowa – k. 16). Tym samym w niniejszej sprawie rozstrzygnięcie sporu sprowadzało się do oceny, czy istniały, w oparciu o umowę leasingu, podstawy do wypełnienia weksla in blanco na dochodzoną pozwem kwotę.

Strona powodowa, z uwagi na zarzut pozwanych dotyczący nieprawidłowego wyliczenia kwoty wekslowej miała obowiązek wykazać wartość poszczególnych należności wynikających z przepisów kodeksu cywilnego i umowy łączącej

strony. W ocenie Sądu przedstawione przez stronę powodową w odpowiedzi na zarzuty rozliczenie nie jest prawidłowe i jest niezgodne z przepisami kodeksu cywilnego oraz OWUL. Strona powodowa nie wykazała (nie udowodniła – art. 6 k.c. i 232 k.p.c.) aby w istocie zaszyły takie skonkretyzowane okoliczności, które uzasadniałyby wypełnienie posiadanego przez nią weksla in blanco na kwotę w nim określoną, tj. na kwotę 531 594,37 zł. Innymi słowy strona powodowa nie wykazała, że wysokości wartości nieuregulowanych zobowiązań wystawcy weksla (pozwanego) wobec powoda pokrywa się w istocie z kwotą wpisaną na wekslu.

W istocie zdaniem Sądu Okręgowego wyliczona i dochodzona z wystawionego weksla kwota - znajduje jedynie częściowe uzasadnienie, o czym będzie bliżej mowa w dalszej części uzasadnienia.

Podkreślić w tym miejscu należy, co legło również u podstaw ustaleń faktycznych wydanego w sprawie rozstrzygnięcia, że w sprawie bezspornym była okoliczność zawarcia przez strony umowy leasingu nr (...) w dniu 13 października 2008 r. oraz jej rozwiązanie z dniem 15 kwietnia 2011 r. w związku z zaległościami w płatnościach rat leasingowych. Z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową wynikało również wprost, że przedmiot umowy leasingu powinien zostać zwrócony powodowi do dnia 18 kwietnia 2011 r.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 709¹ k.c. przez umowę leasingu finansujący zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, nabyć rzecz od oznaczonego zbywcy na warunkach określonych w tej umowie i oddać tę rzecz korzystającemu do używania albo używania i pobierania pożytków przez czas oznaczony, a korzystający zobowiązuje się zapłacić finansującemu w uzgodnionych ratach wynagrodzenie pieniężne, równe co najmniej cenie lub wynagrodzeniu z tytułu nabycia rzeczy przez finansującego. Na podstawie zawartej umowy Leasingodawca oddał pozwanym do używania koparko-ładowarkę (...) 3CX z 2006 r. o wartości 156 000,00 zł., natomiast pozwani zobowiązali się do zapłaty wynagrodzenia finansowego zgodnie z harmonogramem pieniężnym. Wskutek niepłacenia rat leasingu, tj. niewywiązania się z podstawowego obowiązku nałożonego na leasingobiorcę, umowa pomiędzy stronami została rozwiązana z dniem 15 kwietnia 2011 r. W tym miejscu dodać również wypada, iż jak przyznał sam pozwany oraz co wynika z dokumentów złożonych do akt sprawy, umowa leasingu po jej wypowiedzeniu w lutym 2011 roku została wznowiona. Powyższe potwierdza również fakt uiszczenia przez pozwanych opłaty w kwocie 615 zł stanowiąca opłatę administracyjną za wznowienie umowy. (k. 251)

Zgodnie z art. 709⁵ § 1 k.c. jeżeli po wydaniu korzystającemu rzecz została utracona z powodu okoliczności, za które finansujący nie ponosi odpowiedzialności, umowa leasingu wygasa. Natomiast w myśl § 3 jeżeli umowa leasingu wygasła z przyczyn określonych w § 1, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i wygaśnięcia umowy leasingu oraz z tytułu ubezpieczenia rzeczy, a także naprawienia szkody. W sytuacji, gdy po wydaniu korzystającemu rzeczy dojdzie do jej utraty z powodu okoliczności, za które finansujący ponosi odpowiedzialność, będzie on zobowiązany do naprawienia szkody zgodnie z przepisami o odpowiedzialności za skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

Zgodnie natomiast z art. 709¹⁵ k.c. w razie wypowiedzenia przez finansującego umowy leasingu na skutek okoliczności, za które korzystający ponosi odpowiedzialność, finansujący może żądać od korzystającego natychmiastowego zapłacenia wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, pomniejszonych o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek ich zapłaty przed umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu. Jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego przewidziana w art. 709¹⁵ k.c. zapłata finansującemu przez korzystającego wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat, ma na celu przywrócenie takiego stanu, w jakim finansujący znajdowałby się, gdyby korzystający należycie wykonał umowę leasingu i nie dał powodu do jej przedwczesnego zakończenia. Pełni ona zatem funkcję odszkodowania za szkodę poniesioną przez finansującego wskutek naruszenia przez korzystającego umowy leasingu z powodów, za które on odpowiada. Ze względu na to, że pełna kwota ustalonych w umowie, a niezapłaconych rat mogłaby przewyższać szkodę powstałą w majątku finansującego, a więc przekraczać przewidziane w art. 361 § 2 k.c. granice dopuszczalnej wysokości odszkodowania, w art. 709¹⁵ k.c. przewidziano pomniejszenie kwoty umówionych a niezapłaconych rat o korzyści, jakie finansujący uzyskał wskutek zapłaty rat przed

umówionym terminem i rozwiązania umowy leasingu (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 stycznia 2012 r., I CSK 176/11, Legalis 480462).

Przechodząc w tym miejscu do dalszych rozważań, odnoszących się do zagadnień prawno-karnych, które miały w przedmiotowej sprawie istotne znaczenie, zauważyć należy, że bezspornym w sprawie był fakt, iż pozwany K. T. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Świebodzinie z dnia 13 września 2012 r. został uznany winnym zarzucanego mu czynu, tj. tego, iż w okresie od 18 kwietnia 2011 r., do 0 marca 2012 r. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przywłaszczył przedmiot umowy leasingu nr (...) z dnia 13 października 2008 r., tj. koparko-ładowarkę (...), i za to została mu wymierzona na podstawie art. 284 § 2 k.k. kara 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywna w rozmiarze 50 stawek dziennych oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. oskarżony K. T. (1) został zobowiązany do naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) S.A. w W. kwoty 36 660 zł. Powyższy wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie stał się prawomocny z dniem 20 września 2012 r. Sąd Okręgowy zwraca uwagę na powyższe zdarzenie, które w istocie miało bezpośredni związek z bezpodstawnością naliczania przez stronę powodową kar umownych stronie pozwanej – w związku z niedokonaniem zwrotu przedmiotu leasingu, po dniu 20 września 2012 r.

Podkreślić w tym miejscu należy, że w związku z powyżej wskazanym wyrokiem pozwany K. T. (1) poniósł prawno-karną odpowiedzialność za przywłaszczenie koparko-ładowarki (...) a zasądzona na rzecz (...) S.A.

w W. kwota 36 660 zł była ekonomicznym surogatem odpowiedzialności odszkodowawczej w rozumieniu cywilno-prawnym, którą pozwany ponosił w stosunku do powoda w związku z przywłaszczeniem przedmiotu umowy leasingu.

Zgodnie z art. 46 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania przez Sąd Rejonowy w Świebodzinie) w razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o przedawnieniu roszczenia oraz możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

W myśl natomiast art. 284 § 2 k.k. kto przywłaszcza sobie powierzoną mu rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

W tym miejscu wskazać należy, że przywłaszczenie polega na zachowaniu dla siebie rzeczy, która znalazła się we władaniu sprawcy na podstawie stosunku prawnego łączącego go z właścicielem rzeczy albo wskutek objęcia we władanie rzeczy nieobjętej posiadaniem osoby uprawnionej (np. w razie znalezienia rzeczy i niedochowania wymaganego odrębnymi przepisami obowiązku zwrotu lub przekazania właściwemu organowi). Jak wskazano powyżej umowa leasingu zakłada przekazanie leasingobiorcy (korzystającemu) do wyłącznego, odpłatnego korzystania rzeczy ruchomych nabytych w tym celu przez leasingodawcę (finansującego) od wytwórcy lub dostawcy takich rzeczy. Zatem mienie przekazane leasingodawcy w wykonaniu umowy leasingu, z którego korzysta on prowadząc swoją działalność i z tego tytułu uiszcza stosowne opłaty na rzecz leasingodawcy, może zostać uznane za mienie powierzone z obowiązkiem zwrotu lub rozliczenia po zakończeniu stosunku prawnego wynikającego z umowy leasingu będącego podstawą korzystania z tego mienia. Tym samym co do zasady przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. może mieć za przedmiot także rzeczy objęte przez leasingobiorcę, które mimo istnienia po jego stronie takiego obowiązku nie zostało zwrócone po ustaniu umowy leasingu. Oczywiście stwierdzenie, że zostało popełnione przestępstwo z art. 284 § 2 k.k., jak miało to miejsce w okolicznościach przedmiotowej sprawy, wymaga jednocześnie ustalenia, że sprawca zatrzymał w swoim władaniu cudzą rzecz ruchomą, podczas gdy nie przysługiwało mu stosowne uprawnienie do korzystania z tej rzeczy, oraz jednocześnie ustalenia, że sprawca uczynił to nie tylko w pełni świadomie, ale także mając zamiar zachowania rzeczy dla siebie, tj. chęć jej zatrzymania

z pominięciem obowiązku przekazania osobie uprawnionej. Zachowaniu sprawcy musi towarzyszyć wola (zamiar) zatrzymania cudzej rzeczy dla siebie lub osoby trzeciej bez żadnego ku temu tytułu, czyli tzw. animus rem sibi habendi (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.07.2010 r., III KK 434/09, Legalis nr 395373, OSNwSK 2010 nr 1, poz. 1463).

W nawiązaniu do powyższych rozważań wskazać należy, że zgodnie z art. 11 k.p.c. ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym.

Jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną.

Bez wątpienia przepis art. 46 § 1 k.k., stanowiąc prawnokarną podstawę obowiązku naprawienia szkody, wskazuje, że naprawienie szkody może nastąpić w całości lub w części. Jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie warunkiem orzeczenia tego środka karnego jest powstanie szkody w wyniku popełnienia przestępstwa. Niezależnie zaś od tego, w jakim charakterze orzeka się obowiązek naprawienia szkody, materialną podstawą takiego orzeczenia musi być zawsze istnienie szkody w chwili orzekania (I. Gawłowicz, M.A. Wasilewska, Wybrane problemy instytucji naprawienia szkody w prawie karnym, CzPKiNP 2002, Nr 2, s. 169 i n.). Tym samym zgodnie z w/w normą sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, obowiązek naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości lub w części jedynie wówczas, gdy szkoda w chwili orzekania faktycznie istnieje (wyrok Sądu Najwyższego z 18.2.2015 r., II KK 27/15, Prok. i Pr. 2015, Nr 5, poz. 2). Sąd Okręgowy wskazuje w tym miejscu również na ugruntowany pogląd judykatury wskazujący, że do celów (postępowania karnego) należy uwzględnić prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego, w tym naprawienie już w postępowaniu karnym, gdy to możliwe, szkody wyrządzonej przestępstwem. Tym samym jednak, wykluczone jest przysporzenie nienależnej mu korzyści. Naprawienie szkody, o której mowa w art. 46 § 1 k.k., to w szczególności wyrównanie straty, którą poszkodowany poniósł. Sąd karny musi zatem uwzględnić w chwili wyrokowania rozmiary pokrytej już szkody, w szczególności wartość uprzednio odzyskanego w stanie niepogorszonym mienia. Ponadto w orzecznictwie podkreśla się, że obowiązek naprawienia szkody, przewidziany w w/w unormowaniu, odnosi się jedynie do szkody, której nie naprawiono – w całości lub w części (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29.3.2011 r., III KK 392/10, Prok. i Pr. 2011, Nr 9, poz. 3; wyrok Sądu Najwyższego z 14.3.2013 r., III KK 27/13, OSNKW 2013, Nr 7, poz. 57).

Zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie przyjmuje się, iż sąd cywilny jest związany ustaleniami sądu karnego co do wysokości szkody, jeśli: 1) dotyczy ono szkody wyrządzonej zaborem w celu przywłaszczenia lub przywłaszczeniem konkretnej rzeczy lub sumy pieniężnej; w takich przypadkach określona w wyroku karnym wartość rzeczy, czy też suma pieniędzy staje się elementem istoty przypisanego sprawcy przestępstwa i jako taka wiąże sąd cywilny; 2) ustalenie wysokości szkody stanowi o granicy między przestępstwem, a wykroczeniem. Wskazuje się jednocześnie, że nie wiąże sądu cywilnego ustalenie sądu karnego co do wysokości szkody, jeśli nie stanowi niezbędnego elementu stanu faktycznego przestępstwa, lecz ma jedynie charakter posiłkowy lub jeżeli co prawda stanowi niezbędny element stanu faktycznego przestępstwa, lecz ma charakter w dużej mierze ocenny. Przemawia za tym uznanie, że mimo iż wartość ta nie może być dowolna, jednak nie musi prowadzić do ścisłego określenia wysokości szkody w granicach, w jakich skazany byłby zobowiązany do jej wyrównania w procesie odszkodowawczym (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2010 r., sygn. V CSK 310/09, Legalis nr 362234; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2009 r., sygn. I PK 60/09, OSNP 2011, nr 7–8, poz. 101, Legalis nr 273988; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2009 r., sygn. I UK 52/09, Legalis nr 274048).

W istocie dla praktyki sądowej ważką jest w szczególności kwestia, co miało bezpośrednie znaczenie także i dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, czy zawarte w wyroku karnym ustalenie wysokości szkody osoby pokrzywdzonej wiąże sąd cywilny. W tym względzie przyjmuje się, że jeżeli określenie wysokości szkody zawarte w wyroku sądu karnego ma charakter ocenny i stanowi ustalenie posiłkowe, to nie wiąże ono sądu cywilnego. Wyjątek od tej zasady stanowią jednak wypadki dotyczące prawomocnego skazania

w postępowaniu karnym za zabór w celu przywłaszczenia lub za przywłaszczenie konkretnej rzeczy. Wówczas bowiem określona w wyroku karnym wartość rzeczy będącej przedmiotem zagarnięcia lub przywłaszczenia staje się elementem istoty przypisanego sprawcy przestępstwa i jako taka wiąże sąd cywilny (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2004 r., sygn. I CK 137/03, Biuletyn Prawa Karnego 2005, nr 1, Legalis nr 265832).

Mając powyższe na uwadze i odnosząc poczynione rozważania do okoliczności faktycznych zaistniałych w przedmiotowej sprawie podkreślić należy, że Sąd Okręgowy był związany prawomocnym orzeczeniem Sądu Rejonowego w Świebodzinie w zakresie zasądzonej na rzecz pokrzywdzonego, tj. powoda w niniejszym postępowaniu, wysokości odszkodowania za utraconą rzecz ruchomą - koparko-ładowarkę (...). Orzeczenie Sądu Rejonowego

na rzecz pokrzywdzonego kwoty 36.660 zł spowodowało naprawienie powstałej w majątku (...) S.A. szkody i jej całkowitą kompensację. Skutkiem uprawomocnienia się orzeczenia Sądu Rejonowego w Świebodzinie była konieczność rozliczenia umowy leasingu. Od tego momentu, tj. od dnia 20 września 2012 r. bezcelowym było oczekiwanie przez powoda, że strona pozwana wyda powodowi przedmiot umowy leasingu. Bezpodstawnym było również dokonywanie jakichkolwiek naliczeń kwot z tytułu kary umownej, a także dokonywanie przez powoda opłat z tytułu umów ubezpieczenia koparko-ładowarki (...) i oczekiwanie, że kwoty te zostaną przez stronę pozwaną zwrócone lub w jakikolwiek sposób skompensowane. Zauważyć również należy, że ze złożonych w sprawie dokumentów nie wynika, aby po dacie uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Świebodzinie strona powodowa starała się odzyskać utracone mienie – strona powodowa miała więc świadomość bezpowrotnego utracenia przedmiotu leasingu i w związku z prawomocnym orzeczeniem Sądu Rejonowego miała również świadomość, że jej szkoda została oszacowana, a stosowna kwota zasądzona, co stanowiło o jej zupełnej i całkowitej kompensacie oraz zaspokojeniu, uzasadnionych z tego tytułu, roszczeń powoda.

Zauważyć należy, że w istocie do rzeczywistego skompensowania szkody (w znaczeniu ekonomicznym) doszło dopiero na skutek dokonania zapłaty przez pozwanych kwot zasądzonych przez Sąd Rejonowy w Świebodzinie, to jednak od daty uprawomocnienia się wyroku sądu karnego niemożliwym było dochodzenie na drodze cywilno-prawnej odszkodowania z tytułu utraconego mienia, chyba że powód wykazałby, że kwota zasądzona przez ten Sąd nie stanowiła w istocie kompensaty całości powstałej szkody. Powyższego jednakże strona powodowa nie uczyniła, ani w przedmiotowym postępowaniu, ani też w żadnym innym. Zdaniem Sądu niemożliwym było również dochodzenie przed sądem wydania ruchomości, tj. przedmiotu leasingu. W rzeczywistości wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie z dnia 13 września 2012 r. zamykał drogę stronie powodowej do domagania się i/lub wywodzenia z zawartej umowy leasingu jakichkolwiek należności po dacie uprawomocnienia się tego wyroku. Tym samym nie znalazło uzasadnienia uzupełnienie weksła in blanco i domaganie się przez powoda zasądzenia w niniejszym procesie kwoty

47 327,69 zł tytułem odszkodowania umownego zgodnie z art. 7 OWUL, która to kwota w istocie została powodowi zasądzona w postępowaniu karnym na podstawie art. 46 § 1 k.k. Nie znalazło również uzasadnienia domaganie się od pozwanych kwoty 8 745,57 zł (9.984,72 zł – 1.239,15 zł – kwota 1.239,15 była należna i wymagalna jeszcze przed uprawomocnieniem się wyroku w sprawie karnej) tytułem okresowych opłat leasingowych odpowiadających wartości rat z tytułu ubezpieczenia przedmiotu leasingu za okres po wydaniu w/w orzeczenia i odsetek naliczonych na skutek nieterminowej ich płatności. Dotyczyło to również, a w kontekście roszczeń wywodzonych w niniejszym procesie przede wszystkim, kar umownych naliczonych za okres od dnia 21 września 2012 r. do dnia 20 marca 2014 r. Jak już bowiem wskazano powyżej data 20 września 2012 r. była datą graniczną, po której to po stronie powoda nie tylko nie istniała już podstawa do dokonywania ubezpieczenia przedmiotu leasingu ale i również do twierdzenia, że należy się powodowi kara umowna za brak zwrotu przedmiotu leasingu.

Sąd wskazuje jednak, że inaczej wygląda kwestia domagania się zasądzenia kwot tytułem kar umownych naliczonych przez stronę powodową przed datą prawomocności wyroku z dnia 13 września 2012 r., tj. za okres od dnia 18 kwietnia 2011 r. – wyznaczona data zwrotu przedmiotu umowy leasingu – do dnia 20 września 2012 r. – data uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Świebodzinie.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód miał możliwość oraz prawną i umowną podstawę do naliczania i w efekcie wypełnienia weksła in blanco na kwoty równe naliczonej karze umownej oraz innym zobowiązaniom wynikającym z umowy leasingu, które powstały przed datą uprawomocnienia się wyroku w sprawie karnej, tj. w powyżej wskazanym okresie.

W tym miejscu wymaga podkreślenia okoliczność, iż na gruncie obowiązującej ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936, Nr 37, poz. 282 ze zm.) zobowiązanie wekslowe ma charakter samodzielny i abstrakcyjny, co oznacza między innymi, że samo podpisanie weksła rodzi zobowiązanie wystawcy (a także akceptanta, indosantów i poręczycieli), bez względu na przyczynę jego wystawienia i już samo umieszczenie podpisu na wekslu stanowi wyłączną przyczynę i podstawę zobowiązania wekslowego.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyżej poczynione ustalenia i rozważania uznał tym samym, że uzasadnioną kwotą, której strona powodowa mogła domagać się w niniejszej sprawie i na którą de facto zasadnie mogła wypełnić weksel, gdyż uprawnienie to wynikało wprost z umowy leasingu oraz z deklaracji wekslowej podpisanych i zaakceptowanych przez pozwanego bez zastrzeżeń, była kwota 216 368,74 zł. Niniejsze postępowanie wykazało tym samym, że suma wekslowa została zawyżona.

Powyżej wskazana kwota, tj. 216 368,74 zł, która została zasądzona w przedmiotowym postępowaniu, zdaniem Sądu miała swoje zarówno prawne, jak i umowne podstawy, a Sąd Okręgowy dokonał następującej kalkulacji powyższej kwoty:

TERMIN ZWROTU PRZEDMIOTU LEASINGU NR (...) (oświadczenie o wypowiedzeniu umowy leasingu wraz z potwierdzeniem odbioru – k. 33-34)	18 kwietnia 2011 r.
TERMIN POCZĄTKOWY NALICZANIA KARY UMOWNEJ	19 kwietnia 2011 r.
DATA ROZLICZENIA UMOWY tj. data prawomocności wyroku Sądu Rejonowego w Świebodzinie	20 września 2012 r.
ILOŚĆ DNI	521
OSTATNIA OOL BRUTTO	7 118,51 zł
1/15 OSTATNIEGO OOL BRUTTO	474,57 zł
WYSOKOŚĆ WYLICZONEJ KARY UMOWNEJ	(521 x 474,57 zł) 247 250,97 zł
KOSZTY DODATKOWEJ OBSŁUGI PRAWNEJ PRZEZ ZEWNĘTRZNĄ FIRME WINDYKACYJNĄ WSKAZANE JAKO PONIESIONE PRZEZ POWODA (rozliczenie – k. 18)	4 000, zł
NOTA ODSETKOWA WSKAZANA W FAKTURZE IM (...) Z TERMINEM PŁATNOSCI DO DNIA 31.01.2012 r. (k. 278, rozliczenie k. 18)	1 239,15 zł

KWOTY WPLAT DOKONANYCH PRZEZ POZWANEGO I ROZLICZONYCH PRZEZ POZWANEGO (rozliczenie – k. 18, tj. kwota 36 081,38 zł + 40 zł tytułem nadpłaty dokonanej w wyniku zapłaty kwoty 36.700 zł w wykonaniu wyroku karnego)	- 36.121,38 zł
SUMA NALEŻNA POWODOWI Z TYTUŁU ROZLICZENIA UMOWY LEASINGU NR (...)	<u>216 368,74 zł</u>

Przedmiotowa kwota odpowiadała postanowieniem OWUL art. 7 § 3 pkt. 4 i z całą pewnością została określona jako należność za niewykonanie obowiązku niepieniężnego w postaci zwrotu przedmiotu leasingu. Co również istotne, wbrew twierdzeniom pozwanego, nie sposób uznać, iż w w/ w okresie nie istniała ekwiwalentność przedmiotowych świadczeń. Po rozwiązaniu umowy na skutek wypowiedzenia, pozwany zatrzymał przedmiot leasingu i jak sam przyznał w czasie składania wyjaśnień uczynił to aby móc z niego korzystać. Był to bowiem jego „sposób na życie” (00:30:10). Ponadto również w czasie prowadzonych działań windykacyjnych pozwany potwierdzał, iż korzysta z przedmiotu leasingu, że maszyna została wywieziona za granicę. Z uwagi zatem na powyższe bezsporne jest, iż w okresie, w którym pozwany korzystał z przedmiotu leasingu po rozwiązaniu umowy, zobowiązany był do zapłaty kary umownej. Zaznaczyć również należy, iż pozwany nigdy nie poinformował powoda o fakcie utraty czy zniszczenia przedmiotu leasingu, jak również nawet w toku niniejszego postępowania nie udowodnił kiedy w/w zdarzenie miało miejsce. W toku składanych wyjaśnień wskazywał bowiem zarówno na rok 2012 jak i 2013 czy 2014.

Przechodząc do kolejnych rozważań wskazać należy, że strona pozwana wносиła o miarkowanie naliczonej przez stronę powodową kary umownej.

Zgodnie z art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Zgodnie z art. 7 § 3 pkt. 4 OWUL w przypadku wypowiedzenia umowy leasingu, korzystający jest zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie wyznaczonym przez finansującego, zwrócić kompletny przedmiot leasingu no swój koszt i ryzyko w miejsce wskazane przez finansującego na terenie Polski wraz ze wszystkimi instrukcjami obsługi i innymi dokumentami związanymi z przedmiotem leasingu, wolny od wad fizycznych oraz oznaczeń korzystającego. Niezależnie od tego finansujący jest uprawniony do odbioru przedmiotu leasingu na koszt korzystającego z miejsce znajdowania się przedmiotu leasingu bez potrzeby uzyskiwania odrębnej zgody korzystającego. W przypadku uchybienia przez korzystającego obowiązkowi zwrotu przedmiotu leasingu zapłaci on na rzecz finansującego korę umowną w wysokości 1/15 ostatniej zafakturowanej (...) brutto za każdy dzień opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu (**d**: OWUL – k. 26).

W świetle dokładnie przytoczonej regulacji jeszcze raz podkreślić wypada, iż zastrzeżona w umowie leasingu przez strony kara umowna była dopuszczalna i wiążąca.

Strona pozwana domagała się miarkowania naliczonej kary umownej. Sąd Okręgowy nie znalazł jednak podstaw do uwzględnienia tego wniosku. Wynikało to przede wszystkim z niełojalnego i nieetycznego postępowania strony pozwanej. Podkreślić należy, że strona pozwana nigdy nie zwróciła przedmiotu leasingu, a w istocie przedmiotu tego nie miała zamiaru wydać powołując się zarówno w pismach

procesowych, jaki w swoich zeznaniach na odmienne i niewiarygodne okoliczności w jakich doszło do utraty i/lub zbycia koparko-ładowarki (...).

Wskazać należy, że zgodnie z art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. § 2 w/w przepisu stanowi, że jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

Rozważania w odniesieniu do powyższego problemu należy rozpocząć od przypomnienia, że kara umowna stanowi sankcję cywilnoprawną na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Zasadnym jest także wskazanie na funkcje, jakie pełni kara umowna. O ile w zasadniczym modelu kary umownej przyjętym w kodeksie cywilnym prymat należy przyznać funkcji kompensacyjnej, jest ona „surogatem odszkodowania” za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania niepieniężnego

i ma na celu naprawienie szkody poniesionej przez wierzyciela, tym niemniej wolą stron może dojść do wzmocnienia jej wtórnego – represyjnego i prewencyjnego oddziaływania. Ponadto podkreślić wypada, że odnoszone do kary umownej w/w określenie „surogat odszkodowania” należy jednak rozumieć w ten sposób, iż kara umowna ma kompensować wszystkie negatywne dla wierzyciela konsekwencje wynikające ze stanu naruszenia zobowiązania. Mając to na uwadze w realiach rozpoznawanej sprawy wskazać również należy, iż poza łatwo wyliczalną szkodą powoda odpowiadającą wartości utraconego przedmiotu umowy leasingu, która jednakże została skompensowana, jak również dających się wyliczyć wartości wymagalnych rat leasingowych oraz kwot wpłacanych tytułem ubezpieczenia przedmiotu leasingu, negatywne konsekwencje mogą dotyczyć także utraty zaufania kontrahentów w związku z niewywiązaniem się przez wierzyciela ze zobowiązań powiązanych z zawartą umową leasingu, a w konsekwencji utraty, czy podważenia pozycji na rynku.

Wracając do kwestii związanych z funkcjami kary umownej wskazać należy, że funkcja represyjnej kary umownej szczególnie widoczna jest wówczas, gdy strony już przy zawieraniu umowy przewidują karę umowną przewyższającą wysokość potencjalnej szkody, element represji wyraża się również w uniezależnieniu prawa do domagania się należności

z tytułu kary umownej od wielkości szkody (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2003 r., III CKN 122/01, LEX nr 141400). Równie ważnym zadaniem kary umownej jest zabezpieczenie wykonania zobowiązania, tym samym zwiększenie realności wykonania zobowiązania oraz ułatwienie naprawienia szkody. Takie oddziaływanie można określić mianem funkcji stymulacyjnej kary umownej, bowiem jej zastrzeżenie ma mobilizować dłużnika do prawidłowego wykonania zobowiązania. Kara umowna w tym zakresie służy ochronie interesów prawnych wierzyciela (zapobieganie niewykonaniu zobowiązania). Stymulująco może działać wysokość ustalonej kary umownej, wybrany rodzaj kary (np. zaliczalna), a także wzgląd na łatwość dochodzenia tego świadczenia. W pewnym stopniu odzwierciedleniem funkcji mobilizującej kary umownej jest przepis art. 483 § 2 k.c. wyłączający, co do zasady możliwość uchylenia się przez dłużnika od wykonania zobowiązania przez zapłatę kary umownej. Zastrzeżenie kary umownej w kontekście wspomnianego przepisu prowadzi do wzmocnienia reguły realnego wykonania zobowiązania.

Rozważając zasadność żądania miarkowania kary umownej należy mieć

na uwadze, że art. 484 § 2 k.c. statuuje wyjątek od zasady pacta sunt servanda i od regulacji określonej w przepisach art. 353¹ k.c., art. 354 § 1 k.c. oraz od sformułowanej w art. 484 § 1 k.c. zasady, że w razie wyrządzenia wierzycielowi szkody przysługuje mu kara umowna

w zastrzeżonej wysokości, bez względu na wysokość tej szkody. Nie może być więc przepis ten interpretowany rozszerzająco. Ustawodawca nie wskazał stanów faktycznych uzasadniających miarkowanie kary umownej, pozostawiając ich ustalenie uznaniu sędziowskiemu uwzględniającemu okoliczności konkretnej sprawy. Pogląd ten jest również ugruntowany w orzecznictwie, gdzie wskazuje się, że przepis art. 484 § 2 k.c. należy do przepisów tzw. prawa sędziowskiego (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - I Wydział Cywilny z dnia 22 marca 2013 r., I ACa 1315/12, Legalis nr 734267).

Jak wynika z orzecznictwa w/w norma może znaleźć zastosowanie zawsze wówczas, gdy w świetle oceny określonego stanu faktycznego można mówić o tym, że kara umowna w zastrzeżonej wysokości jawić się będzie jako nieadekwatna. Katalog kryteriów pozwalających na zmniejszenie kary umownej nie jest zamknięty. Stosując instytucję miarkowania, sąd powinien mieć na względzie podstawowe funkcje kary umownej, pamiętając, że kara umowna nie pełni w obrocie wyłącznie funkcji kompensacyjnej, a funkcje stymulacyjna i represyjna są równie istotne. Na istotność tych funkcji kary umownej wskazuje zarówno doktryna, jak i Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2003 r. sygn. akt III CZP 61/03 (opublikowanej w OSNC 2004/5/69). Mając te funkcje na uwadze nie można uznać za rażąco wygórowaną karę umowną w wysokości, która wynika z potrzeby skłonienia dłużnika do właściwego wykonania zobowiązania lub też ze znacznego ryzyka, jakie przyjął na siebie wierzyciel zawierając umowę.

Mając powyższe na uwadze należało dojść do wniosku, iż zastrzeżona w umowie leasingu w art. 7 § 3 pkt. 4 kara umowna przede wszystkim miała pełnić funkcje prewencyjną, stymulacyjną i represyjną, i to tym funkcjom w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy należy przypisać prymat przed funkcją kompensacyjną. Chodziło bowiem

w istocie o zapewnienie i zagwarantowanie rzeczywistego zwrotu przedmiotu leasingu. Podkreślić również należy, że umowa leasingu zawarta była przez podmioty profesjonalne, tj. podmiot trudniący się działalnością leasingową oraz pozwanego, który prowadzi działalności gospodarczą i to w związku z prowadzeniem tej działalności pozwany zawarł umowę leasingu. Jako profesjonalista pozwany powinien był zdawać sobie sprawę z konsekwencji niezwrócenia przedmiotu leasingu w określonym czasie. Zdaniem Sądu pozwany w istocie zdawał sobie sprawę z konsekwencji swojego postępowania, a pomimo to nie czynił zadość swojemu zobowiązaniu. Okoliczność ta wprost wynika choćby z podejmowania licznych czynności przez powoda celem odzyskania przedmiotu leasingu – w tym wysłania do pozwanego kilkakrotnie windykatorka. Tymczasem powód nie tylko zwodził firmy windykacyjne, które strona powodowa wysłała do pozwanego celem odbioru koparko-ładowarki (...), ale również w toku niniejszego procesu składał sprzeczne wyjaśnienia co do rzeczywistego losu przedmiotu umowy leasingu (**d:** wyjaśnienia pozwanego – K. T. (1) – protokół z dnia 22 września 2016 r., nagranie 00:40:34 – 00:41:33 k. 337). W opinii Sądu takie zachowanie powoda rzutowało również na ocenę zasadności żądania strony pozwanej co do miarkowania kary umownej.

Zdaniem Sądu, podobnie jak naliczanie przez stronę powodową kar umownych z tytułu niezwrócenia przedmiotu leasingu po dacie uprawomocnienia się wyroku w sprawie karnej, było zachowaniem niełojalnym i nosiło znamiona nadużycia prawa, tak i zachowanie pozwanego, tzn. ukrywanie, przemilczanie, zwodzenie i zatajanie prawdziwych okoliczności związanych z utratą lub przypadkiem przedmiotu leasingu stanowiło przejaw daleko posuniętej niełojalności i naruszenia dobrych obyczajów w relacjach gospodarczych pomiędzy profesjonalistami – tym samym takie zachowanie strony pozwanej miało również swój wpływ na nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy żądania miarkowania kary umownej.

Na marginesie poczynionych powyżej rozważań, w odniesieniu do pierwszej ze wskazywanych przesłanek miarkowania kary umownej wskazanej w art. 484 § 2 k.c., Sąd Okręgowy wskazuje, że nie jest prawidłową praktyką miarkowanie kary umownej

w przypadku jakiegokolwiek zaspokojenia interesu wierzyciela. Jeżeli bowiem karę umowną zastrzeżono w proporcji do liczby poszczególnych naruszeń (jak w okolicznościach niniejszej sprawy – ilość dni od wezwania do zwrotu przedmiotu leasingu do jego faktycznego zwrotu) lub w zależności od stopnia niewykonania zobowiązania, czy też wagi konkretnego naruszenia, to miarkowanie na podstawie „znacznego wykonania zobowiązania” jest także nieprawidłowe (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 lipca 1998 r., sygn. akt I CKN 802/97, OSNC 1999, nr 2, poz. 32).

Ponadto wskazać należy, że dla celów miarkowania konieczna jest pewna obiektywizacja wartości zagrożonego interesu wierzyciela. Dla oceny „rażącej nadmierności” kary umownej – tj. wykazania ewentualnie drugiej z podstaw miarkowania kary umownej wskazanej w art. 484 § 2 k.c. – jedyne znaczenie winien mieć interes wierzyciela, jaki może zostać naruszony, rozsądnie oceniany w momencie zawierania umowy – ex ante. Ani szkoda rzeczywiście poniesiona, ani rzeczywiście naruszony interes wierzyciela, ani tym bardziej odszkodowania na zasadach ogólnych

nie powinny mieć decydującego wpływu na ocenę spełnienia znamion kary umownej „rażąco wygórowanej”. Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że ingerowanie sądu post factum w autonomiczną decyzję stron dotyczącą wyceny interesu wierzyciela jest w istocie nadmiernym wikłaniem judykatury w stosunek zobowiązaniowy zachodzący między stronami. Z uwagi na przesłankę „rażącego wygórowania” kara umowna winna być miarkowana tylko wtedy, gdy od samego początku zastrzeżona była w wysokości rażąco niewspółmiernej do wartości interesu wierzyciela, który mógł zostać naruszony. Zauważyć jednak należy, że taka sytuacja w przedmiotowej sprawie nie miała miejsca, a kara umowna od samego początku rażąco wygórowana nie była - przyjmując wszakże założenie, że kontrahent powoda wykazywałby się minimum lojalności oraz odpowiedzialności w relacjach z powodem oraz przestrzegałby dobrych obyczajów.

Sąd Okręgowy nie znalazł również podstaw do tego, aby uznać, że działanie powoda, w postaci naliczania i żądania od pozwanego kary umownej jest w istocie nadużyciem prawa – art. 5 k.c. Zdaniem Sądu strona powodowa w istocie wykonywała jedynie swoje prawo podmiotowe.

Nadto wskazać należy, że zmniejszenie kary umownej na podstawie art. 5 k.c. jest niedopuszczalne co najmniej z dwóch względów. Po pierwsze, instytucję obniżenia kary umownej ustawodawca uregulował w art. 484 § 2 k.c., szczegółowo określając przesłanki obniżenia. Nie można natomiast zastępować konkretnej regulacji prawnej przez stosowanie art. 5 k.c., utrwalony bowiem jest pogląd, że przepis art. 5 k.c. nie ma charakteru nadrzędnego w stosunku do pozostałych przepisów prawa cywilnego (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27.6.2001 r., II CKN 604/00, OSNC 2002, nr 3, poz. 32). Po drugie, wyrok zmniejszający karę umowną kształtuje w tym zakresie prawo podmiotowe wierzyciela. Zastosowanie art. 5 k.c. chroni przed nadużyciem prawa podmiotowego, natomiast nie można na podstawie art. 5 k.c. kształtować tego prawa. Zastosowanie art. 5 k.c. może jedynie pozbawić prawo podmiotowe ochrony przez pewien czas. Osoba, której ono przysługuje może z niego skorzystać w razie zmiany okoliczności faktycznej, nawet w sytuacji, gdy uprzednio wniesione przez nią powództwo zostało oddalone z powodu sprzeczności żądania z zasadami współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.11.1985 r., III CRN 343/85, OSNCP 1986, nr 10, poz. 161). Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie również w innych orzeczeniach Sądu Najwyższego, m.in. w wyroku z dnia 11 października 2007 r. (IV CSK 181/07, OSNC - Zb. dodatkowy 2008 nr B, poz. 48, str. 99, Biul. SN 2008 nr 1, Legalis nr 92725) i wyroku z dnia 21 września 2007 r. (V CSK 139/07, OSNC - Zb. dodatkowy 2008 nr B, poz. 44, str. 80, OSNC - Zb. dodatkowy 2008 nr C, poz. 72, str. 57, Biul. SN 2008 nr 1, Legalis nr 92723).

Przechodząc do dalszych rozważań Sąd wskazuje, że całkowicie niezasadnym był podniesiony przez pozwanych zarzut jakoby, żądanie przez powoda odszkodowania, o którym mowa w art. 7 § 3 pkt. 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego,

w powiązaniu z treścią rozliczenia umowy leasingu nr (...), powinno zostać uznane jako zastrzeżenie kary umownej, w zakresie zobowiązań finansowych. Chybioną była tym samym konstatacja pozwanych, że treść umowy leasingu nr (...), w części odnoszącej się do art. 7 § 3 pkt. 7 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu Operacyjnego, jest z mocy art. 58 § 1 k.c. bezwzględnie nieważna. Przede wszystkim wskazać należy, że w zakresie roszczenia odszkodowawczego, które było prawnie skutecznie zastrzeżone przez strony w umowie leasingu i nie było wbrew twierdzeniom strony pozwanej nieważne, Sąd Okręgowy

w przedmiotowym postępowaniu uznał, iż w zakresie wyliczonej kwoty odszkodowania wypełnienie weksla było nieuprawnione biorąc pod uwagę związanie orzeczeniem Sądu Rejonowego w Świebodzinie i jego pełne zaspokojenie.

Rozważając kolejny z zarzutów strony powodowej, a mianowicie zarzut przedawnienia, to Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że jest on całkowicie niezasadny.

Przede wszystkim wynika to z faktu, że przedmiotowa umowa leasingu została skutecznie wypowiedziana pismem z dnia 11 kwietnia 2011 r. (**d:** oświadczenie - k. 33). Podstawę do jej wypowiedzenia stanowiły zaległości w wysokości 14 154,66 zł. Na kwotę tę składały się należności wynikające z faktur: nr (...) na kwotę 7 036,15 zł oraz nr (...) na kwotę 7 118,51 zł. Kwoty te jednak nie zostały uregulowane w terminie, tj. do dnia 28 marca 2011 r. (**d:** wezwanie do zapłaty – k. 30), w związku z tym doszło do ponownego – wyżej wskazanego wypowiedzenia umowy. Kolejne wznowienie umowy pomiędzy stronami nie miało miejsca. Powyższe kwoty – jak wskazał powód – zostały uregulowane wpłatą

dokonaną dopiero 12 października 2011 r. po interwencji zewnętrznej firmy windykacyjnej. Wskazać należy, że (...) S.A. z siedzibą w W. pismem z dnia 20 marca 2014 r. wezwał pozwanych do wykupu wystawionego weksla in blanco, wskazując jako datę wykupu dzień 08 kwietnia 2014 r. Wraz z przedmiotowym wezwaniem (...) S.A. z siedzibą w W. wskazał szczegółowe rozliczenie umowy leasingu (**d:** wezwanie do wykupu weksla – k. 17-18). Podkreślić należy, że treścią upoważnienia do uzupełnienia weksla in blanco wręzonego w celu zabezpieczenia roszczenia jest objęte jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu, co miało miejsce w okolicznościach przedmiotowej sprawy. Tzn. powód zachował stosowne terminy do wypełnienia weksla in blanco z tytułu przysługujących mu roszczeń ze stosunku podstawowego – art. 118 k.c. w zw. z art. 70 i art. 71 pr. weksl. (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 616/09, Legalis nr 396405).

Z uwagi na powyższe podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia był zarzutem oczywiście chybionym.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Okręgowy wskazuje, że jedynym skutecznym zarzutem podniesionym przez pozwanych był zarzut niewłaściwego wypełnienia przez powoda weksla in blanco, co do wysokości wskazanej w nim kwoty, co Sąd Okręgowy wyczerpująco uzasadnił powyżej. Pozostałe zarzuty pozwanych okazały się chybione i nieskuteczne, co skutkowało częściowym uwzględnieniem żądania pozwu.

W myśl art. 496 k.p.c. po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, w którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza.

W niniejszej sprawie wobec uznania za zasadny zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla Sąd uchylił nakaz zapłaty w zakresie kwoty 278 525,63 zł i żądanych od niej odsetek, co do której wypełnienie weksla było nieuprawnione w świetle przytoczonych powyżej okoliczności i regulacji prawnych i oddalił w tym zakresie powództwo, utrzymując jednocześnie w mocy nakaz zapłaty w pozostałej części.

Rozstrzygnięcie w części dotyczącej odsetek ustawowych, w tym odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r., Sąd oparł odpowiednio o treść art. 481 k.c. Zaznaczyć bowiem wypada, iż weksel został przedstawiony pozwanym do wykupu przed dniem 8 kwietnia 2014 roku, które to wezwanie zostało przez nich odebrane w dniu 24 marca 2014 r. Tym samym nie ulega wątpliwości, iż od dnia 9 kwietnia 2014 roku, tj. w dniu następnym po dniu określonym jako data wykupu weksla, pozwani popadli w opóźnienie w spełnieniu zobowiązania.

Powyższe rozstrzygnięcie miało również wpływ na orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania, co do których nakaz zapłaty należało uchylić i orzec na nowo zgodnie z art. 100 k.p.c., tj. regułą stosunkowego rozdzielenia kosztów, która polega na wyważonym rozłożeniu kosztów między stronami odpowiednio do wysokości, w jakiej zostały poniesione, oraz stosownie do wyniku sprawy, to jest stopnia uwzględnienia i nieuwzględnienia żądań a także § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

W przedmiotowej sprawie na koszty procesu poniesione przez stronę powodową złożyły się następujące kwoty: 6 187,00 zł tytułem uiszczonej opłaty od pozwu, 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 14 400 zł tytułem zastępstwa prawnego. Na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną złożyła się natomiast jedynie kwota

w wysokości 8.000 zł uiszczona tytułem opłaty od wniesionych w sprawie zarzutów. Powód w sprawie dochodził zasądzenia od pozwanych kwoty 494 894,37 zł, a ostatecznie Sąd uznał roszczenie powoda za uzasadnione jedynie w części, tj. co do kwoty 216 368,74 zł, tym samym strona powodowa de facto przegrała przedmiotowy spór w 56% wygrywając go

w 44%. Przenosząc powyższe ustalenia na stosunkowe rozliczenie pomiędzy stronami poniesionych przez nie kosztów, powód powinien był zwrócić pozwanym kwotę 4.480 zł (56% z 8.000 zł), pozwani zaś powinni byli zwrócić powodowi kwotę 2 722,28 zł (44% z 6.187 zł). Pozwani winni także pokryć koszty związane z zastępstwem procesowym strony powodowej i uiszczoną przez stronę opłatą skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 6 343,48 zł (44% z 14 417 zł).

Sąd Okręgowy dokonując stosownej kompensacji powyżej wskazanych wzajemnych należności zasądził ostatecznie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4 585,76 zł (= 2 722,28 zł + 6 343,48 zł = 9 065,76 zł – 4 480 zł) tytułem należnych jej kosztów procesu (pkt. 1 wyroku).